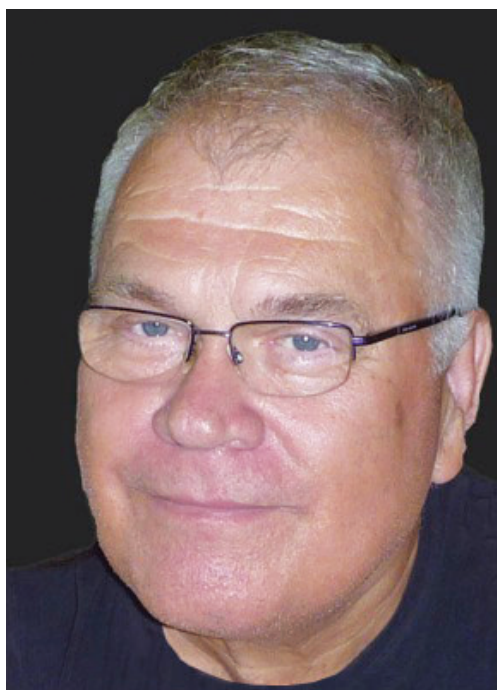

ANTUN PEITL (1940. – 2014.)

Dne 3. srpnja 2014. godine u 74. godini napustio nas je dr. med. Antun Peitl, neuropsihijatar. Planirao se kirurški zahvat na srcu, ali upalom zahvaćeni srčani mišić i od ranije funkcionalan samo jedan bubreg uz razasrti učinak šećerne bolesti i gihta nisu tako nešto odmah dopuštali: ekstrakorporalna cirkulacija i umjetni bubreg nisu bili dostatni da prate svježinu mentalizacije.

Međimurje i hrvatski sjevernojadranski prostor su odavno bili u jednoj tihoj, neupadnoj (pak i sudbinskoj) vezi. Znano je da je između dva svjetska rata Međimurje bilo pod mađarskom upravom a Rijeka i Istra pod talijanskom upravom. Odmah iza okončanja Drugog svjetskog rata u ovaj naš primorski kraj su počeli priticati i ljudi iz Međimurja. Tako je već pri kraju 40. godina prošlog stoljeća u Rijeku iz Čakovca pristigla i obitelj Peitl: roditelji sa troje djece – dvije kćeri i sinom. Antun je te 1950. godine imao deset godina, dovoljno za prepričavanja dogodovština vezanih

za hirovitu, poplavama sklonu Muru, ali i za brza upijanja novih morskih sadržaja. Antun za njegove bližnje je još uvijek Tonček, a za novu riječku škvadru Toni. Tonček se lako snalazi na Rječini, a Toni na riječkim Pećinama, Costabelli ili na Preluku. Tako ubrzo maštoviti i daroviti Antun s lakoćom, u dostupnoj realnosti, spaja i realizira literalna iskustva Družbe Pere Kvržice i posade Sinjeg galeba. Svi ga vole, jer je i šaljiv, a uz to i jako zainteresiran za elektrotehniku, napose radiofoniju; igra se u prirodi ali s oduševljenjem odlazi i u riječki Radioamaterski klub. S lakoćom komunicira s riječkim fakinima iz Starog grada ili s Mlake, ali i s ljudima iz Patagonije, Kalifornije ili Bavarske. Oduševljen je francuskim jezikom – tada jezikom općesvjetske komunikacije, premda se već dobro služi i talijanskim i njemačkim pa i češkim – nerijetko s ponosom govoreći kako su njegovi davni pretci došli u Hrvatsku iz njemačkog dijela Češke te da je stoga Peitl (njemački ispisan češki pojam za čvor). Tijekom gimnazije zanima ga i medicina – posebno onaj njezin dio koji istražuje pogubna ponašanja koja rezultiraju razaranjima mozga, poput alkohola ili sifilisa – od ranije znanog kao „francuska bolest“ ili u našem užem riječkom području kao Škrljevska bolest. Na samoj maturi je skoro pa neodlučan: krenuti u Zagreb na elektrotehniku ili ostati u Rijeci i upisati tek uhodavajući studij medicine. Odlučuje se ipak za medicinu koju bez većih poteškoća na vrijeme završava. Nakon obavljenog obveznog liječničkog staža nekoliko godina volontira u službi za hitna stanja pri riječkoj Bolnici Dr. Braća Sobol. Obožava hitroću, brza rješenja i umješna korištenja dostupnih tehničkih pomagala; vješt je u „malim kirurškim intervencijama“ ali i opčaran EEG-om. Ubrzo se nahodi na riječkoj neuropsihijatriji, upija erudiciju jednog prof. Sušića, praktičnost jednog prof. Jelušića i organizaciju jednog prof. Čuka. Bez krzmanja odlazi na edukaciju iz EEG dijagnostike u francuski Lion - tada svjetski priznato središte za EEG. Potom se na, od neurologije odvojenoj psihijatriji okreće obradama i liječenjima organski uvjetovanih psihičkih poremećaja: od epilepsije do demencije. U tijeku obrambenog Domovinskog rata obnosi i funkciju zamjenika Klinike unatoč teškog mu obiteljskog stanja (briga za dvojicu sinova nakon smrti žene koja je godinama bila vezana za kolica). Mno-

go godina kasnije pokušava s drugom ženom - liječnicom (kasnije psihijatricom) (uz dvije sitne kćerke) objaviti i nešto radova iz svoje bogate kliničke prakse; uzmanjkao mu je svega jedan rad do stjecanja titule primarius, tj. biti prvi među drugima. Unatoč činjenici da je prije 8 godina otišao u mirovinu „samo kao neuropsihijatar, dr. med.“ ovo stvarno prvo među drugima je najbolje izrekao na pokopu (riječka Kozala, 5. srpnja 2014.) jedan od njegovih mlađih kolega. Stoga mi je u cjelosti podastrijeti izgovoreni tekst:

Iznad svega dr. Antun Peitl je bio čovjek, erudit/poli-histor, humanist, liječnik/neuropsihijatar. Bio je skroman i dobar čovjek, voljen i omiljen među svim pacijentima i kolegama, miran i tih, uvijek spreman pomoći i uputiti toplu ljudsku riječ, podučiti a ne uniziti, nasmijati, a ne povrijediti.

Odlaskom izuzetnih ljudi javlja se strah od zaborava. Stoga nas je dr. Peitl svojom snagom (unatoč osjetno narušenom zdravljju), svojom dobrotom (unatoč relativni-

zaciji tog aspekta ljudskog postojanja), svojom ljubavlju (usprkos galopirajućoj mržnji), svojom ljudskosti (unatoč posustajanju na općem ljudskom planu u korist beskrupuloznosti i besćutnosti), šaljivosti (unatoč svekolikom pesimizmu), svojim golemim znanjem i stručnosti enciklopedijske razine (usprkos površnosti i šarlatanstvu), pripadnošću rodu, zavičaju i vjeri koja oplemenjuje (unatoč anacionalnom, apatridnom i ireligijskom) kao i mnogim drugim stvarima zadužio za života.

Dragi doktore, hvala ti.

Dragi doktore, neka ti je laka ova riječka gruda koju si neizmjerljivo volio.

Počivao u miru Božjem.

EDUARD PAVLOVIĆ